

Sygn. akt III CZ 63/09

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku H.H.

przy uczestnictwie P.B., J.D., S.G., Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa i Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K.

o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku po Z.D.,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 10 grudnia 2009 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 30 lipca 2009 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie i zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

H.H. wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 21 września 2000 r., w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłej Z.D. w ten sposób, że spadek w połowie uzyskał wnioskodawca H.H., a w połowie P.B.

Sądu Rejonowego w K. postanowieniem z dnia 23 marca 2006 r. wniosek oddalił, zaś Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 17 stycznia 2007 r. oddalił apelację wnioskodawcy wniesioną od powyższego postanowienia.

Wnioskodawca H.H. w dniu 20 lipca 2009 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 stycznia 2007 r. Wskazując, jako podstawę wznowienia art. 403 § 2 k.p.c. Skarżący wyjaśnił, że w dniu 2 czerwca 2009 r. doszło do wykrycia przez wnioskodawcę takich okoliczności faktycznych, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. W tym dniu wnioskodawca otrzymał pisemną ekspertyzę Nr BE [...] wykonaną w Centrum Badawczo – Szkoleniowym Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego sporządzoną w dniu 25 maja 2009 r., z której wynika, że podpis testatorki na testamencie Repertorium A. [...] z dnia 19.09.1991 r. nie pochodzi od Z.D.

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 r., na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę o wznowienie postępowania wskazując w uzasadnieniu, że powołana w skardze podstawa wznowienia w rzeczywistości nie istnieje.

Wnioskodawca H.H. w całości zaskarżył powyższe postanowienie zarzucając Sądowi Okręgowemu w K. naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez jego błędną wykładnię, a polegającą na wadliwym przyjęciu, że przytoczone w skardze okoliczności faktyczne nie odpowiadają powołanej podstawie prawnej skargi i w konsekwencji błędnym przyjęciu, że opisana w skardze podstawa wznowienia nie istnieje. Zarzucając powyższe, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi, który wydał zaskarżone postanowienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżone orzeczenie pomimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu i z tego względu zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Dopuszczalność skargi o wznowienie postępowania z mocy samego prawa w postępowaniu nieprocesowym w sposób ogólny reguluje art. 524 § 1 k.p.c., w myśl którego uczestnik postępowania może żądać wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, jednakże wznowienie postępowania nie jest dopuszczalne, jeżeli postanowienie kończące postępowanie może być zmienione lub uchylone.

Prawomocne postanowienie w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku może zostać uchylone lub zmienione w postępowaniu zainicjowanym na podstawie art. 679 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, tylko w tym postępowaniu może być przeprowadzony dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 listopada 2003 r., III CK 144/02, (niepubl.), dokonując wykładni art. 524 k.p.c. i art. 679 k.p.c., trafnie wskazał, że zakaz wznowienia postępowania zawarty w art. 524 § 1 k.p.c. dotyczy jedynie pokrywającej się podstawy wznowienia, a w konsekwencji, że wznowienie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku jest wyłączone jedynie w takim zakresie, w jakim dopuszczalna jest na podstawie art. 679 k.p.c. zmiana postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu zwrócił uwagę na różnicę zakresu przedmiotowego przepisów art. 679 k.p.c. i art. 524 k.p.c. Wyjaśnił, że art. 679 k.p.c. oparty jest na jednej tylko podstawie, którą stanowi wykrycie nowych faktów i dowodów, podczas gdy art. 524 k.p.c. i znajdujące tu odpowiednie zastosowanie przepisy o wznowieniu postępowania w procesie wymieniają inne jeszcze podstawy restytucyjne oraz przyczyny nieważności, których art. 679 k.p.c. w ogóle nie zawiera.

Postępowanie zainicjowane wnioskiem, o którym mowa w art. 679 k.p.c. może się prawomocnie zakończyć oddaleniem przedmiotowego wniosku, a następnie mogą zostać wykryte okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których wnioskodawca nie mógł

skorzystać w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Wówczas zajdzie potrzeba wzruszenia tego orzeczenia i zainicjowania postępowania, w którym wnioskodawca będzie mógł wykazać, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony. W tej sytuacji nie znajdzie zastosowania art. 523 zd. 2 k.p.c., w myśl którego prawomocne postanowienie oddalające wniosek sąd może zmienić w razie zmiany okoliczności sprawy, bowiem zgodnie z art. 679 § 1 k.p.c., który w tym zakresie jest przepisem szczególnym, „tylko” w postępowaniu zainicjowanym na jego podstawie możliwe jest wykazanie, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony. Nadto, jak zostało to już powyżej wyjaśnione, w sytuacji w której, znajduje zastosowanie art. 679 k.p.c., a zatem również w wypadku prawomocnego postanowienia oddalającego wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku, niedopuszczalna jest skarga o wznowienie postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2002 r., IV CO 7/02, (OSNC 2003, nr 10, poz. 139).

W niniejszej sprawie skarga o wznowienie postępowania oparta na podstawie wykrycia nowych okoliczności faktycznych została wniesiona od prawomocnego postanowienia w przedmiocie oddalenia wniosku o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku i jako niedopuszczalna z mocy samego prawa zasadnie została odrzucona zaskarżonym postanowieniem Sądu Okręgowego w K.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. rozstrzygnął jak w sentencji, orzekając o kosztach postępowania zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c.